

ביטחון ישראל מתרסק תחת מהלומות ממשלתי

אסף אוריון / 17 באוגוסט, 2023

לפני 17 שנים הסתיימה מלחמת לבנון השנייה. ועדת וינוגרד שהוקמה בעקבותיה הצביעה על פערים קשים בתהליך קבלת ההחלטות שהוביל למלחמה, שבמהלכה נתגלו פערי כשירות חמורים בצה"ל, לצד הבנה חלקית בלבד בממשלה באשר למשמעות החלטותיה והפעולות שנקטה.

לפני כמה שבועות הגיעו ראש אגף המודיעין וראש אגף המבצעים בצה"ל לכנסת בהנחיית שר הביטחון כדי לתדרך חברי קבינט, וחזרו על פתחי השרים בהצלחה מועטה. בתוקף אחריותם עסק התדרוך שהכינו בהערכת מצב האויב וכוחותינו, בהתאמה. על פי הפרסומים, הזהיר אמ"ן לאחרונה את ראש הממשלה מכרסום משמעותי בהרתעה הבסיסית, וכי איראן וחזבאללה מזהים הזדמנות היסטורית לשנות את המאזן האסטרטגי באזור בעקבות המשבר בישראל. באשר למצב צה"ל, הרמטכ"ל התחייב להציג לדרג המדיני "רק תמונת כשירות אמינה, ולא לשנות פסיק", כלומר נתונים עדכניים על ממדי הפסקת ההתנדבות בפועל, והשפעתה על הכשירות. בהתאם לחובת המטה הכללי, יש להניח שהוצגו לא רק נתוני מודיעין ומבצעים, אלא גם פוטנציאל הפגיעה בצה"ל בשל החקיקה המשפטית, פגיעה רחבה בהרבה ממספרם של מפסיקי ההתנדבות עד כה. באיגרת מ-23 ביולי הזהיר הרמטכ"ל כי "אם לא נהיה צבא חזק ומלוכד, אם לא ישרתו בצה"ל הטובים ביותר – לא נוכל להתקיים עוד כמדינה באזור". במלים אחרות, הרמטכ"ל מתריע על פוטנציאל לאיום קיומי. בימים האחרונים, פרסם דובר צה"ל את דברי מפקד חיל האוויר על פגיעה מעמיקה והולכת בכשירות החיל, שלא יחזור להיות כבעבר.

על אף חומרת הדברים, ניאות ראש הממשלה לשמוע את סקירת הרמטכ"ל רק לאחר ההצבעה על צמצום עילת הסבירות, וגם הממשלה כונסה לשם כך רק בשבוע שלאחר ההצבעה. דרישת חברי הכנסת לכנס בדחיפות את ועדת החוץ והביטחון סורבה גם היא, ותדרוך עבודה נערך רק בשבוע שעבר במשרד הביטחון, מבלי שהוצגו לה הנתונים. לאחרונה נפגש ראש הממשלה עם שר הביטחון וראשי הצבא, נזף בהם על הפרסומים בציבור והנחה אותם לשמור על כשירות הצבא. הקבינט וממשלת ישראל עדיין לא כונסו כדי שיוצגו בפניהם הנתונים על כשירות צה"ל.

...

הכותב הוא חוקר בכיר במכון לחקרי ביטחון לאומי ומשרת מילואים פעיל

למאמר המלא:

<https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-08-17/ty-article-opinion/.premium/0000018a-02d7-d0e3-a9ee-26df29020000>